

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету,
протокол №7 від 30.01.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 32-р від 30.01.2018 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 25.06.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 151-р від 25.06.2019 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 1 від 31.08.2020 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 180-р від 31.08.2020 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 29.06.2021 р.
уведено в дію наказом ректора
№157-р -р від 29.06.2021 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 28.06.2022 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 127-р від 28 червня 2022 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими Вченою радою університету
протокол № 12 від 30 червня 2023 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 182-р від 30 червня 2023 р.
Із змінами і доповненнями,
затвердженими Вченою радою університету
протокол № від 2024 р.
уведено в дію наказом ректора
№ від 2024 р.

Ректор

Б. Б. Буяк

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Історія)»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта

предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)

Галузь знань 01 Освіта

Тернопіль 2024 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	014.03 Середня освіта (Історія)
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	-
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	-
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський) рівень
СТУПІНЬ	Бакалавр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр середньої освіти,
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Вчитель історії

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

_____ Надія ДРОБИК

« » _____ 2024 р.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ
проектною групою ОПП «Середня освіта
(Історія)» Тернопільського національного
педагогічного університету імені
Володимира Гнатюка

Гарант освітньої програми (керівник
проектної групи)

_____ Наталія ІГНАТЕНКО

«27 » квітня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

ОПП «Середня освіта (Історія)» змінено та доповнено проектною групою у складі:

Ігнатенко Наталія віталіївна - *гарант освітньої програми* (керівник проектної групи ОПП); кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Костюк Леся Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства.

Прийдун Степан Васильович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Рудий Владислав Романович – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Фік Олексій Русланович – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Буяк Галина Богданівна – директор Тернопільського академічного ліцею «Генезис» Тернопільської міської ради;

Шафранська Зоряна Степанівна – директор Микулинецького опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Микулинецької селищної ради.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Ладиченко Тетяна Вячеславівна - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри методології та методики суспільних дисциплін Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Бабенко Людмила Леонідівна – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Моцак Світлана Іванівна - кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

1. Профіль освітньої програми 014.03 «Середня освіта (Історія)».

1 – загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, кафедра всесвітньої історії та релігієзнавства
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр середньої освіти (історія), вчитель історії
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.03 Середня освіта (Історія)
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Історія)»
Кваліфікація	Бакалавр середньої освіти, вчитель історії
Класифікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – бакалавр середньої освіти. Спеціальність – 014 Середня освіта. Предметна спеціальність – 014.03 Середня освіта (Історія). Професійна кваліфікація - вчитель історії.
Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Мова (и) викладання	українська
Цикл / рівень програми	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний обсяг ОП на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців

Передумови	Наявність середньої освіти
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності НД 2096690 Термін дії: до 1.07.2025.
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://tnpu.edu.ua/storichniy-fakultet.php
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготувати бакалаврів спеціальності «Середня освіта (Історія)» до навчально-виховної, науково-методичної, організаційної діяльності в якості вчителів історії закладів загальної середньої освіти; надати студентам освіту в галузі історичної науки з широким доступом до працевлаштування; сформувати професійно-педагогічні компетентності вчителя історії базової школи та підготувати їх до здобуття наступного рівня вищої освіти.</p> <p>Програма відповідає місії університету, яка, поміж іншого, полягає у створенні умов для особистісного розвитку усіх суб'єктів освітнього процесу з урахуванням їх індивідуальних потреб та здібностей на основі принципів гуманізації та гуманітаризації, індивідуалізації та диференціації.</p>	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта 014.03 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, що відповідає сучасному стану історичної науки з прикладною орієнтацією на підготовку фахівців у галузі освіти – вчителів історії закладу загальної середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі 01 Освіта / Педагогіка предметної спеціальності 014.03. «Середня освіта (Історія)». Основним фокусом ОПП є підготувати фахівців здатних до самостійного розв'язання спеціалізованих задач в громадянській та історичній предметній галузі базової середньої освіти, що передбачає застосування сучасних методів вивчення історії, педагогіки, психології та методики навчання історії в школі; набуття досвіду практичної діяльності в рамках предметної сфери. Ключові слова: освіта, середня освіта, освітня діяльність, історія України, всесвітня історія, теорія та методика навчання історії в школі, вчитель історії.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей із різних

	<p>галузей наук відповідно до специфіки роботи вчителя історії закладу загальної середньої освіти, осягнення ними фундаментальних проблем історії, педагогіки, психології та методики навчання історії в школі.</p> <p>Вона спрямована на вирішення прикладних завдань у галузі середньої освіти, поглиблену професійну підготовку майбутнього вчителя історії до виконання педагогічних функцій відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та концептуальних положень «Нової української школи». Дозволяє реалізувати право здобувача вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін та академічну мобільність.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно чинної редакції Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікація професій» (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15.02.2019 р. № 259) бакалавр середньої освіти спеціальності «Історія» має право обіймати такі посади:</p> <p>2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти, закладу спеціалізованої освіти;</p> <p>3330 Асистент вчителя</p> <p>2359.2 Педагог-організатор</p> <p>2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми</p> <p>3340 Лаборант (освіта).</p>
Подальше навчання	<p>Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за НРК України - 7 рівня, QF-EHEA - другого циклу, EQF-LLL - 7 рівня/або у системі освіти дорослих.</p> <p>другим (магістерським) рівнем за спеціальностями 014.03 Середня освіта (історія), 032 Історія та археологія, а також за іншими програмами підготовки магістра.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Ґрунтуються на принципах студентоцентризму, особистісно-орієнтованому, проблемному та практико-орієнтованому підходах до навчання; проходить у формі лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, семінарських, практичних та індивідуальних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання на платформі Moodle, виконання археологічної/науково-дослідницької, пропедевтичної, педагогічної та виробничої практик, курсової робіт. У випадку карантинних та інших обмежень передбачена дистанційна форма навчання здобувачів.</p>

Оцінювання	<p><i>Форми оцінювання:</i> усна (індивідуальне та фронтальне опитування); письмова (діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування); цифрова (тестування в електронному форматі).</p> <p><i>Види оцінювання:</i> поточний контроль, модульний контроль, ІНДЗ, підсумковий контроль (заліки та іспити у вигляді тестування), курсова робота, захист результатів практики.</p> <p>Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: Національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано/незараховано»), ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою.</p>
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані проблеми та практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачають застосування теорій і методів педагогічних та історичних наук, характеризується комплексністю й мінливістю педагогічних умов організації освітнього процесу.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до професійних обов'язків, мотивування людей до досягнення суспільної мети (лідерська компетентність).</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; спілкуватися іноземною мовою; формувати та розвивати мовно-комунікативні уміння і навички учнів (мовно-комунікативна компетентність)</p> <p>ФК 2. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові, предметні компетентності та уміння; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати та використовувати сучасні й ефективні методики і</p>

технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення формувати ціннісне ставлення учнів (предметно-методична компетентність)

ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (інформаційно-цифрова компетентність)

ФК 4. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню позитивну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною (психологічна компетентність).

ФК 5. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; поцінювати та усвідомлювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі (емоційно-етична компетентність).

ФК 6. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами, вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами (компетентність педагогічного партнерства).

ФК 7. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (інклюзивна компетентність).

ФК 8. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (здоров'язбережувальна компетентність).

ФК 9. Здатність визначати, формулювати та розв'язувати наукові проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та робити науково обґрунтовані висновки; здатність до перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (загальнонаукова компетентність).

ФК 10. Предметні історичні компетентності:

ФК 10.1. Здатність оперувати сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями історичної науки; розкривати загальну структуру історичної науки для формування наукової картини світу; сучасними науковими категоріями, концепціями.

ФК 10.2. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.

ФК 10.3. Здатність до критичного аналізу й оцінки історичних джерел, виявлення тенденційної інформації та пояснення необ'єктивності; самостійної інтерпретації змісту історичних джерел та відображених історичних фактів, подій, явищ; виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів).

ФК 10.4 Здатність визначати роль людського фактора в історії; давати багатогранну характеристику історичних особистостей, розкривати внутрішні мотиви дій, складати політичні та історичні портрети; визначати протиріччя в позиціях, інтересах, потребах соціальних груп і окремих осіб та їхньої ролі в історичному процесі; самостійно інтерпретувати зміст історичних джерел та історичні факти, явища, події; критично аналізувати та оцінювати історичні джерела;

ФК 11. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів (проектувальна компетентність)

ФК 12. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес (прогностична компетентність).

ФК 13. Здатність організовувати процес навчання учнів; організовувати різні форми та види навчальної та пізнавальної діяльності учнів (організаційна компетентність).

ФК 14. Здатність здійснювати оцінювання навчальних результатів учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати само оцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів (оцінювально-аналітична

компетентність).

ФК 15. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності (інноваційна компетентність).

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1. Знає норми і стилі української літературної мови, використовує усне та писемне мовлення; здійснює усну та письмову комунікацію державною мовою.

ПРН 2. Знає інтонаційні та позамовні засоби виразності мови.

ПРН 3. Застосовує методи та прийоми збагачення мовлення учнів для висловлення ними думок, почуттів і ставлень, сприяє мовній творчості учнів.

ПРН 4. Знає іноземну мову та її функціональні особливості необхідні для ефективного спілкування; зрозуміло висловлює іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, а також пояснює свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні.

ПРН 5. Має ґрунтовні знання освітньої галузі/предмету й розуміє можливості її інтеграції з іншими освітніми галузями/предметами; знає як сформулювати в учнів уявлення про освітню галузь/предмет на основі сучасних наукових досягнень; знає ключові та предметні компетентності задекларовані у державному стандарті базової середньої освіти.

ПРН 6. Знає вимоги до результатів навчання за державним стандартом базової середньої освіти, типовими освітніми програмами; визначає предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб.

ПРН 7. Знає як застосовувати сучасні методики та технології моделювання змісту навчання історії в школі.

ПРН 8. Знає методики й технології моделювання змісту освіти; уміє добирати та використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання та розвитку учнів.

ПРН 9. Володіє методиками розвитку ключових та предметних компетентностей учнів при вивченні предметів громадянської та історичної освітньої галузі.

ПРН 10. Має навички використання цифрових пристроїв, їх базового програмного забезпечення, онлайн-сервісів, мереж Інтернет; уміє ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності.

ПРН 11. Знає про індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси і т.і.) та їх вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію; знає як визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПРН 12. Уміє формувати мотивацію учнів та використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; уміє формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ПРН 13. Знає про різновиди та інтенсивність почуттів і емоцій, причини їх

появи; уміє конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.

ПРН 14. Знає про сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, порозуміння.

ПРН 15. Знає про переваги та основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем та учнями; уміє застосовувати механізми раціоналізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем та учнями.

ПРН 16. Знає про інструменти забезпечення інклюзивного навчання; принципи, форми та методи підтримки осіб з особливими освітніми потребами; Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі; знає як забезпечити педагогічну підтримку особам з особливими освітніми потребами.

ПРН 17. Знає ознаки безпечного освітнього середовища; засади профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

ПРН 18. Уміє створювати умови для збереження психічного здоров'я дітей; організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил та норм.

ПРН 19. Володіє знаннями про сучасні досягнення фундаментальних наук в обсязі необхідному для здійснення професійної діяльності; розуміє сучасні наукові категорії, концепції, онтологічні та аксіологічні аспекти філософії освіти; оперує концептуальним апаратом і основними загальнонауковими методами дослідження; розуміє закони, умови, тенденції та особливості розвитку суспільства, освіти; використовує інформаційні технології у навчальній та науковій діяльності.

ПРН 20. Володіє науковими методами обробки інформації; знає принципи самоорганізації у живій і неживій природі, принципи еволюції, відтворення, розвитку систем біосфери і ноосфери; має здатність до рефлексії власних професійних дій.

ПРН 21. Розуміє принципи формування цілісного погляду на основи філософії як системи знань, науково обґрунтовує особливості формування та розвитку соціальних явищ в умовах сучасного держотворення.

ПРН 22. Володіє способами інформаційно-описової діяльності, систематизування даних, структурування, опису предметної сфери (виділяти ключові категорії, поняття, персоналії, групи проблем або проблеми, систематизувати концепції, технології, методи вирішення проблем, ведення власної бази даних, укладання наукових робіт, рефератів тощо).

ПРН 23. Розуміє особливості сучасної наукової історичної картини світу, їх основні проблеми та суперечності; знає основні напрямки та тенденції сучасного історичного дискурсу, його зв'язки з попередньою інтелектуальною історією; розуміє сенс історії, її пізнавальні та культурні можливості.

ПРН 24. Розуміє еволюцію основних історичних концепцій, хронологію та етапи розвитку історичної науки; знає зміст і розуміє суть визначальних історичних праць, специфіку історичної термінології.

ПРН 25. Знає вимоги до змістового наповнення освітнього середовища; уміє використовувати фізичний, інформаційний простори навчальних та інших

приміщень закладу освіти як освітній ресурс.

ПРН 26. Знає методи педагогічного проектування; уміє формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування.

ПРН 27. Знає вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу; уміє організовувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовувати навчальний час.

ПРН 28. Знає види оцінювання результатів навчання учнів; уміє застосовувати різні форми та види оцінювання результатів навчання учнів.

ПРН 29. Знає освітні інновації, їхні характеристики; особливості організації інноваційної педагогічної діяльності; уміє інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов педагогічного процесу.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню-професійну програму, відповідають кадровим вимогам ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти. Усі вони є штатними співробітниками університету; 100 % мають наукові ступені і вчені звання та підтверджений рівень наукової і професійної підготовки. На кафедрі всесвітньої історії та релігієзнавства, що є випусковою для спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» працює 13 викладачів, з яких 4 доктори історичних наук, професори, 7 кандидатів історичних наук, доцентів, 1 кандидат історичних наук, асистент, 1 кандидат педагогічних наук, доцент. Навчальний процес забезпечують також викладачі з інших кафедр, які працюють за основним місцем роботи. Усі викладачі ОП мають діючі профілі в професійних наукових мережах ORCID, ResearchID, Google Scholar. З метою підвищення фахового рівня всі науковопедагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т. ч. закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення ОПП відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: навчальні корпуси ТНПУ №1 й №4 з належною соціальною інфраструктурою; лекційні аудиторії, оснащені мультимедійною технікою; комп'ютерний клас, бази педагогічних практик закладів загальної середньої освіти; бібліотека, читальний зал, гуртожиток; пункти харчування ТНПУ.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	На офіційному веб-сайті ТНПУ http://tnpu.edu.ua/ в рубриці «Навчання» розміщено інформаційний портал, на якому представлена інформація історичного факультету щодо змісту та нормативно-методичного забезпечення ОПП; розкладу занять та підсумкової атестації, графіку навчального процесу, модульних та підсумкових

	<p>контролів, проведення індивідуальних занять, ліквідації академічної заборгованості здобувачів ВО; каталоги вибіркових дисциплін тощо. Через рубрику «Бібліотека» є доступ до усіх послуг наукової бібліотеки ТНПУ, зокрема до електронного каталогу, репозитарію, наукових видань ТНПУ, фахових видань України, міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science тощо. У навчальних корпусах ТНПУ наявні точки бездротового доступу до мережі Інтернет. Навчально-методичне забезпечення: навчально-методичний комплекс усіх навчальних дисциплін, (робоча програма та силабус навчальної дисципліни; навчальний контент (лекції, тематика та зміст практичних робіт; кейси для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю; тематика індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт; забезпечення навчальними інформаційними джерелами); програми педагогічної та науково-педагогічної практик. Для забезпечення рівного доступу всіх учасників освітнього процесу, незалежно від місця їх проживання та форми навчання, до якісних навчальних та методичних матеріалів, створені електронні навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін (ЕНМКНД). Зберігання, поширення, забезпечення доступу до ЕНМКНД здійснюється за допомогою системи університетського управління навчальними ресурсами Moodle.</p>
9 – Академічна мобільність	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Можливість у рамках академічного обміну між ТНПУ та ЗВО України (згідно укладених угод http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-mob-inst.php) навчатися та стажуватися на базі університету, що приймає здобувачів вищої освіти, з наступним визнанням академічних результатів освітньої та/або освітньо-наукової діяльності в університеті з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Можлива реалізація програми міжнародної академічної мобільності (згідно укладених угод https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-mob-inst.php) у рамках «Стратегії інтернаціоналізації ТНПУ ім. В. Гнатюка» (http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Strat_ehiiia_internatsionalizatsii_NPU.pdf.)</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Навчання іноземних здобувачів не передбачено</p>

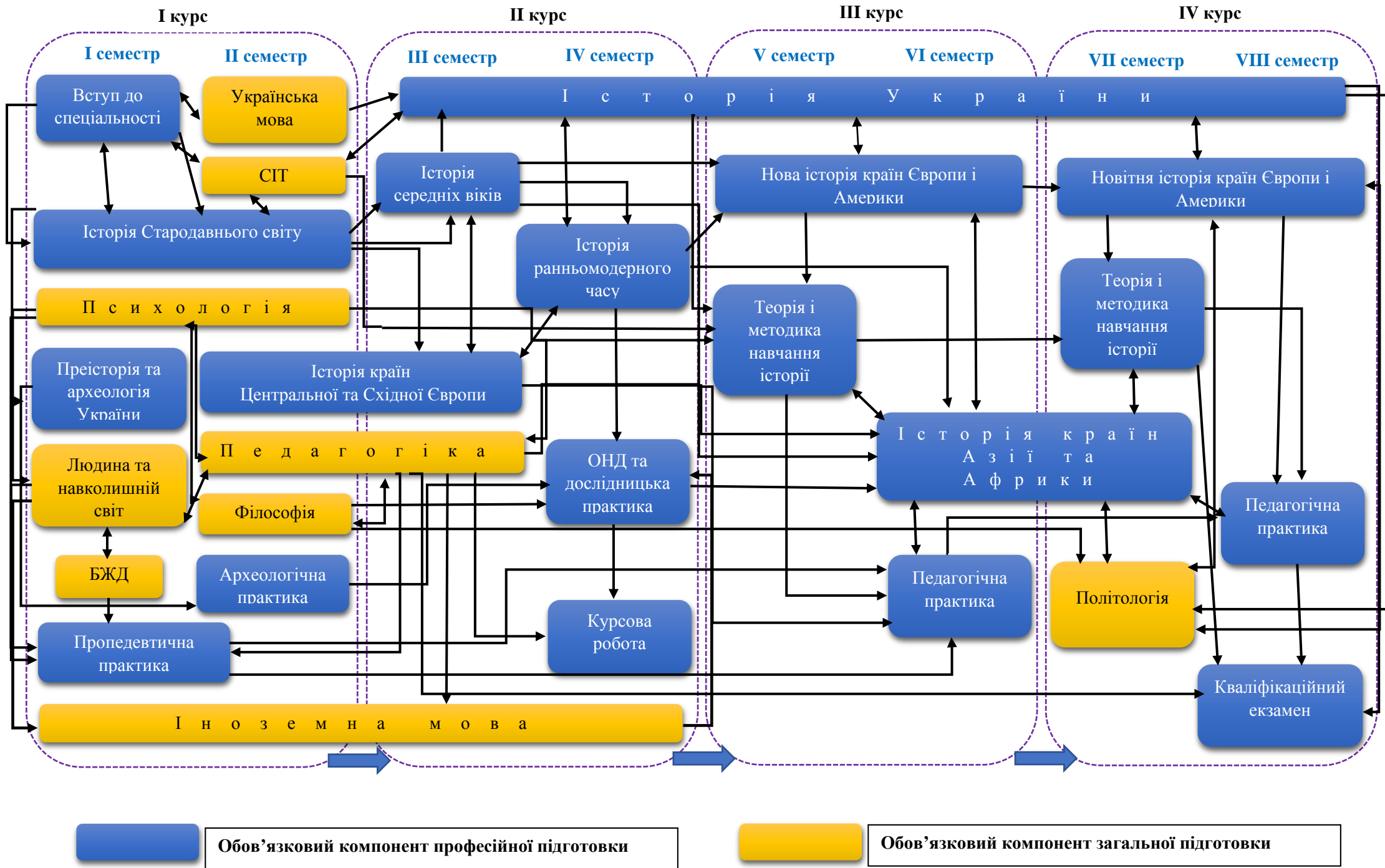
2.Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ОК 1.	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 2.	Українська мова у професійній комунікації	3	екзамен
ОК 3.	Філософія	3	екзамен
ОК 4.	Політологія	3	екзамен
ОК 5.	Цифрові технології в професійній діяльності	3	залік
ОК 6.	Людина і навколишнє середовище	3	залік
ОК 7.	Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
Професійна підготовка			
ОК 8.	Вступ до спеціальності (інтегрований курс)	3	залік
ОК 9.	Історія України	28	екзамен
ОК 10.	Основи наукових досліджень та науково-дослідницька практика	6	залік
ОК 11.	Преісторія та археологія України	6	екзамен
ОК 12.	Історія Стародавнього світу	11	екзамен
ОК 13.	Історія країн Центрально-Східної Європи	10	екзамен
ОК 14.	Педагогіка	10	екзамен
ОК 15.	Історія середніх віків	4	екзамен
ОК 16.	Історія ранньомодерного часу	5	екзамен
ОК 17.	Психологія	6	екзамен
ОК 18.	Нова історія країн Європи та Америки	8	екзамен
ОК 19.	Теорія і методика навчання історії	8	екзамен
ОК 20.	Історія країн Азії та Африки	7	екзамен
ОК 21.	Новітня історія країн Європи та Америки	9	екзамен
ОК 22.	Курсова робота	3	залік
Практична підготовка			
ОК 23.	Пропедевтична (пасивна) практика	3	залік
ОК 24.	Археологічна практика	4	залік
ОК 25.	Навчальна (активна) педагогічна практика	12	залік
ОК 26.	Виробнича педагогічна практика	12	залік
Атестація			
ОК 27.	Кваліфікаційний іспит	1	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибіркові компоненти загальної підготовки			
Вибіркові компоненти *		15	заліки
Вибіркові компоненти професійної підготовки			
Вибіркові компоненти *		45	заліки
Позакредитні дисципліни			
Факультатив «Іноземна мова. Базовий курс»			
Фізичне виховання			залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	

** Вибіркові компоненти (навчальні дисципліни) із загальноуніверситетського каталогу вибіркових навчальних дисциплін загальної підготовки та каталогу вибіркових дисциплін професійної підготовки освітньої програми, а також навчальних дисциплін з інших освітніх програм чи інших рівнів вищої освіти ТНПУ / інших ЗВО за програмами зовнішньої чи внутрішньої академічної мобільності.*

2.2. Структурно-логічна схема ОП

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» проводиться у формі атестаційного екзамену з історії та методики її навчання, що завершуються видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти, вчитель історії.

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	ПРН 29	
ОК 1																														
ОК 2	+	+	+							+																				
ОК 3										+									+		+	+	+							
ОК 4					+					+									+			+	+							
ОК 5					+					+																				
ОК 6										+									+	+	+	+				+				
ОК 7										+							+	+	+							+				
ОК 8					+	+				+													+					+		
ОК 9					+	+	+			+													+	+	+					
ОК 10					+					+													+	+	+					
ОК 11					+	+				+													+	+	+					
ОК 12					+	+	+			+													+	+	+					
ОК 13					+	+	+			+													+	+	+					
ОК 14					+	+	+	+	+		+	+			+	+	+									+	+	+	+	+
РН 15					+	+	+			+													+	+	+					
РН 16					+	+	+			+													+	+	+					
РН 17										+	+	+	+	+	+	+		+												
РН 18					+	+	+			+													+	+	+					
РН 19					+	+	+	+	+	+	+	+			++											+	+	+	+	+
ОК 20					+	+	+			+													+	+	+					
ОК 21					+	+	+			+													+	+	+					
ОК 22					+					+													+	+	+					
ОК 23					+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+									+	+	+	+	
ОК 24					+	+				+													+	+	+					
ОК 25					+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+									+	+	+	+	
ОК 26					+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+									+	+	+	+	
ОК 27					+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами). URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
3. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затвержені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>
4. Класифікатор професій ДК 003:2010: Національний класифікатор України: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327 / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: https://hrliga.com/docs/327_KP.htm
5. Довідник користувача ЄКТС. 2015. URL: <http://erasmusplus.org.ua/en/news/1162-ects-user-guide-2015-in-english-and-ukrainianlanguagesare-available-in-e-format.html>
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ-ЦСІ, 2015. 32 с. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-andguidelines_for_qa_in_the_hea_2015.pdf
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 №584). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prounesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyiosviti-1>
8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 №977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
9. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкової освіти» (з дипломом молодшого спеціаліста). *Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.* № 2736 від 23.12.2020р. URL: https://rada.info/upload/users_files/41868892/77dd4226add8e617afd9889da11634d8.pdf

Гарант освітньої програми,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Наталія ІГНАТЕНКО

Програма схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Протокол № від 28 лютого 2024 р.

Завідувач кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства
доктор історичних наук, професор

Елла БИСТРИЦЬКА

Програма затверджена Вченою радою історичного факультету
Протокол № 7 від 27 березня 2024 р.

В. о. голови ради факультету

Юрій ДРЕВНИЦЬКИЙ

Керівник навчально-наукового центру якості освіти Ольга ПЕЖИНСЬКА

Освітньо-професійна програма рекомендована до впровадження Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Протокол № _____ від _____ 2024 р.

Учений секретар університету

Галина ДРАПАК